ה א מיי' פ"י מהלכות מקוואות הלכה ו סמג עשין רמח טור ש"ע י"ד סימן רל סעיף עא:
ו ב מיי' פ"ח מהלכות תרומות הלכה כד:

תוס' הרא"ש

כלל לברר הספק בשעת המעשה אבל ספיקא דמקוה ונגע באחד בלילה אפשר להתברר בשעת מעשה: **היכא** דלית ליה ריעותא מגופה. וא"ת לימא כי אמרי' העמד דבר על חזקתו היכא דלא איתרע חזקה כגון ספק נגע אבל הכא איתרע דהרי דם לפניך וי"ל דבכי האי גונא נמי מוקמינן אחזקתיה כההיא דנגע בא' בלילה דאפי' רבנן מודו בראוהו חי מבערב דטהור אבל טעמא דריעותא גופה ודאי איתרע חזקתה משום דמגופה קחזיא ושכיחי בה דמים תדיר ולא דמי לנגעים דאמרי' ספק נגעים להקל אע"ג דמגופיה קא חזי מ"מ לא שכיחי ביה נגעים כמו אשה שמצויין בה דמים תדיר ואע"ג דנתעסקה בטהרו' דלית בהו ריעותא כיון דטומאה דידהו משום לתא דידה משו"ה לא מוקמינן להו בחזקת טהרה ודוקא לתרומה או לקדשים כדלקמן אבל לחולין אע"ג דאיכא ריעותא מגופה מוקמי' להו בחזקת טהרה ויש להתיר מתוך כך בעדר שנשחטה בהמה [אחת] (אחרת) מהן ונמצאת טרפה כל הגבינים שעשו מחלב של העדר דמוקמינן להו אחזקתיה ואמרינן סמוך לשחיטה נטרפה ו) ואע"ג דאיכא ריעותא מגופה. ומיהו יש לדחות דשאני התם שלא נתבררה החזקה לעולם ואע"ג שחיתה כמה שנים ויצאה מחזקת טרפות מ"מ בכל שעה ושעה עומדת היא בספק תדע מדילפינן פ"ק דחולין דאזלינן בתר רובא מפרה אדומה ומשעיר המשתלח מדלא חיישינן דילמא טרפות הן וממאי משום דאזלינן בתר רובא דילמא משום דאמרינן אוקמה אחזקה אלא ודאי כי האי גוונא לא אמרינן אוקמיה אחזקתיה כיון דבשעתה לא נתבררה החזקה אלא לאחר שהוציאה שנתן הוברר הדבר דבשעת לידתה כשרה הייתה ומיהו אם לא נמצאת טרפה אלא כעין אותן שאנו אוסרין מחמת סירכא ואם היינו בקיאין לברר איפשר שהיה לה היתר ע"י בדיקה לא מיתסרי דהוה ספק ספיקא ספק טרפה ספק אינה טרפה ואת"ל טרפה אימר אחר כך נטרפה ועוד י"ל כיון דאזלינן בתר רובא כל הבהמות בחזקות כשרו' אפי' בתוך שנתן משום דרוב בהמות כשרות ורובא עדיף מחזקה ונעמיד בהמה זו בכלל הרוב והשתא היא דנטרפה ואי אישתכח ביה טרפות דיתרות ודאי דמי דלגנ

ועשאוה כודאי. שאסורה לבעלה עד שתשתה: **סוטה ברשות הרבים טהורה.** אין רשות הרבים מקום סתירה: **רגלים לדבר.** סימן טומאה איכא: **שהרי קינא לה ונסתרה.** התרה בה אל תסתרי עמו ונסתרה: **מאי רגלים לדבר איכא.** דליהוי חסר מקולדם לכן דילמא השתא הוא דחסר וש"מ דקסבר ר' שמעון בשאר ספק טומאה דעלמא נמי ברה"י תולין דהא אין רגלים לדבר: **ואיבעיא אימא.** אי מסוטה גמרי רבנן הוה להו למימר ברה"ר טהור אלא נאו מסוטה מצינן למגמר דתחלת טומאה איתקש לסוטה סוף טומאה נא איתקש ואם כן מאי טעמא דרבי שמעון דמטהר ברה"ר: **גמר סוף טומאה.** דהיינו טבילה מתחלת מגע הטומאה: **ומאי שנא ממבוי.** לשמאי פריך: **מטמא למפרע.** כל טהרות שנעשו במבוי: **עד שיאמר.** עליו אדם בפותו היום בדקתי ושוב אינו מטמא מאותו היום ולמפרע אבל עד אותו יום הוא מטמא: **או עד שעת הביבור.** אבל טהרות דקודם ביבור טהורין דחזקת ישראל בודקין מבעותיהן בשעת ביבודיהן ואי הוה בהיא שעתא הוה משתכח אבל טהרות דלאחר ביבוד טמאות מספק שמא לאחר ביבוד מיד נפל: **מרגשת.** שנטר"ר בלע"ז. כלומר יודעת בעצמה בשיעולא דם ממנה והא מדלא ארגשה מאתמול ודאי השתא בבדיקת עד נפק: **והא איכא שוטה.** שאינה מבינה להרגיש: **נאפוקי מדר' אליעזר.** במתני' היא לקמן (דף ז.): **והא איכא בממים.** הרואה כתם דקיימא לן לקמן (דף טו.) מטמאה למפרע עד שתאמר בדקתי חלוק זה ולא היה בו כתם או עד שעת בבוס ולא אמרינן אי נפיק מגופה הוה מרגשת: **נימא תנן בממים דלא בממאי.** דכיון דאמר אשה מרגשת אמאי טמאה לימא נאו מגופה הוה הואיל ולא ארגשה: **נאפור לא נאפוקה.** דנימא מדם נפור הוה דאמר התם תולה בכל דבר שהיא יכולה לתלות בפ' הרואה כתם (לקמן נח:): **משמשת במוך.** ממלאה אשה אותו מקום מוכין לשאוב את הזרע שלא תתעבר ואינה נוטלתו משם אלא בשעת הצורך ושמא מוך העמיד את הדם. ג' נשים משמשות במוך קטנה מעוברת ומניקה[ה]: **מבויץ בויץ.** וש מקומות לדם לנאת: **בויץ.** דברי"ט בלע"ז: **בין הני לישני.** אשה מרגשת ומעיקרא הוה אמי: **נהאיך לישנא.** העמד אשה על חזקתה: לנאדי

ושניהם לא למדוה אלא מסוטה [ו]רבנן סברי כי סוטה מה סוטה בספק היא ועשאוה כודאי הכא נמי בספק ועשאוה כודאי אי מסוטה אימא כי סוטה מה סוטה ברה"ר טהור הכא נמי ברה"ר טהור הכי השתא התם משום סתירה הוא וסתירה ברה"ר ליכא הכא משום חסר הוא מה לי חסר ברה"ר מה לי חסר ברה"י וכי תימא הא כל בספק טומאה ברה"ר טהור כיון דאיכא תרתי לריעותא כודאי טומאה דמי ורבי שמעון סבר כי סוטה מה סוטה ברה"ר טהור הכא נמי ברה"ר טהור אי מסוטה אימא כי סוטה מה סוטה ברה"י טמאה ודאי הכא נמי ברה"י טמאה ודאי הכי השתא התם יש רגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה הכא מאי רגלים לדבר איכא ואי בעית אימא היינו טעמא דרבי שמעון גמר סוף טומאה מתחלת טומאה מה תחלת טומאה בספק נגע בספק לא נגע ברה"ר טהור אף סוף טומאה בספק טבל בספק לא טבל ברה"ר טהור ורבנן הכי השתא התם גברא בחזקת טהרה קאי מספקא לא מחתינן ליה לטומאה הכא גברא בחזקת טומאה קאי מספקא לא מפקינן ליה מטומאתו ומאי שנא ממבוי [ז]דתנן השרץ שנמצא במבוי מטמא למפרע עד שיאמר בדקתי את המבוי הזה ולא היה בו שרץ או עד שעת הביבוד התם נמי ביון דאיכא שרצים דגופיה ושרצים דאתו מעלמא כתרתי לריעותא דמי ואב"א היינו טעמא דשמאי הואיל ואשה מרגשת בעצמה והלל בסבורה הרגשת מי רגלים היא ולשמאי האיבא ישנה ישנה נמי אגב צערה מיתערא מידי דהוה אהרגשת מי רגלים והאיבא שוטה מודה שמאי בשוטה הא כל הנשים קתני כל הנשים פקחות וליתני נשים לאפוקי מדרבי אליעזר דא"ר אליעזר [ח]ארבע נשים ותו לא קמ"ל כל הנשים והאיבא בתמים לימא תנן בתמים דלא בשמאי אמר אביי מודה שמאי בבתמים מ"ט בצפור לא נתעסקה בשוק של טבחים לא עברה האי דם מהיכא אתי [ט] אי בעית אימא היינו טעמיה דשמאי דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי והלל כותלי בית הרחם העמידוהו ושמאי כותלי בית הרחם לא מוקמי דם [ז]משמשת במוך מאי איכא למימר אמר אביי מודה שמאי במשמשת במוך רבא אמר מוך נמי אגב זיעה מכוויץ כויץ ומודה רבא במוך דחוק ומאי איכא בין הני לישני להאיך לישנא איכא

ושניהם לא למדוה אלא מסוטה. תימה דהא רבנן מטמאין אף בר"ה משום דהוי תרתי לריעותא אם כן לא הוי ספק ולא שייך זה לסוטה מידי וכן בחבית דהוי ודאי טבל לרבנן דומיא דמקוה הא לא גמרינן מסוטה אלא טומאה ורבי שמעון נמי דגמר חבית מטומאה הא לא שייך מידי לסוטה ואומר ר"ת דלא קאמר הכי אלא לפרש דלא תקשי להו מסוטה [ו] וטעמא דרבנן משום דהוי תרתי לריעותא והוי ודאי ולא ספק ולרבי שמעון הוי ספק דלית ליה טעמא דהרי חסר לפניך דהשתא הוא דחסר וכנגד העמד מקוה בחזקת שלם איכא למימר העמד טמא על חזקתו ולכך ברה"י תולין מדינא ואע"ג דלא ילפינן מסוטה ולכך בחבית נמי ספק אבל ברה"ר מטהר אע"ג דליכא חזקה דמסוטה ילפינן כדפי' לעיל (ג) ובכל ספק טומאה אית ליה ברה"י תולין:

[ו] **גמר סוף טומאה מתחלת טומאה.**

תימה דשפיר קאמרי רבנן דהתם איכא חזקת טהרה [ח]וי"ל דגמר מתחלת טומאה היכא דליכא חזקת טהרה כגון הכא דתנוק הכי דתרא דקדושין (ג) (דף פ.) דאיכא רוב תינוקות מטפחין כנגד חזקת העיסה ואינו רוב גמור והוי פלגא כנגד החזקה ואינו היה בה דעת לישאל מן התורה היה ברה"י טמא גמור וברה"ר טהור גמור דגמרינן מסוטה ורבנן התם איכא חזקת טהרה פי' כנגד רוב תיפוח והוי ספק וגמרי מסוטה לטהר ברה"ר אבל הכא דגברא בחזקת טומאה והוי תרתי לריעותא והוי ודאי: **השרץ שנמצא במבוי.** לשמאי פריך דמטהר לגמרי: **ושרצים דמעלמא.** וא"ת סיפא דקתני התם כתם שנמצא בחלוקה מטמא למפרע עד שתאמר בדקתי את החלוק ולא היה בו כתם או עד שעת הבבוס מאי איכא למימר דהתם ליכא למימר דאיכא דם מגופה ומעלמא דמשום דם דמעלמא אינו טמא אלא חלוק ולקמן בפרקין (דף ו.) נמי אמרינן הרואה כתם מקולקלת למיגה וי"ל דהואיל ואם הכתם יבש הוא ע"כ טמאה למפרע ופעמים נמי אף כשהוא לח מוכיח דלא אתא השתא אלא על ידי שחייה או ע"י ריקוד כדאמר בהרואה כתם (לקמן מ:) לא פליג רבנן בכתמים: **ואיבעית אימא טעמא דשמאי הואיל ואשה מרגשת בעצמה.** נראה דלהאי לישנא נמי ליך טעמא דהעמד אשה על חזקתה דאל"כ כי קאמר מודה שמאי בשוטה וכן מודה שמאי במוך וכי יטמאנה למפרע אף לחולין והלא כל הנשים דיין שעתן לחולין אף להלל אלא הני טעמי לא איצטריך אלא כי היכי דלא נעבד סייג בקדשים*: **מרגשת בעצמה.** פי' כשנעקר דם מן המקור ומדלא הרגישה עד עכשיו השתא הוא דחזאי ומיהו לפי זה לא א"ש הא דאמר ול"ת וכי בדקה עצמה ומצאה טמאה ולא הרגישה מאי [טעמא דשמאי נימא כמו שלא הרגישה עכשיו כך נימא לקמן עשה סייג לדבריך כיון שמא נעקר מאתמול ולא הרגישה] וי"ל דלא פליג רבנן הואיל ורוב פעמים מרגשת הבא לטעמא דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי שוכבת אפרקיד מאי איכא למימר אלא לא פליג רבנן והא דקאמר מודה שמאי בשוטה ובמוך דאמר דלמא דלא מרגשת בהרגשת עד ושמש כמו שאינה חוששת בהרגשת מי רגלים: **מודה שמאי בשוטה.** משום דהנהו חלוקות משאר נשים ולא שייך למימר בהו לא פליג רבנן ורש"י פירש מה שעכשיו לא הרגישה כסבורה הרגשת עד הוא וקשה מאתמול נמי נימא הא דלא הרגישה אם אשה כסבורה הרגשת שמש הוא ואמאי מטהרין למפרע אלא שמאי אית ליה דלעולם אשה מרגשת ואינה חוששת בהרגשת עד ושמש כמו שאינה חוששת בהרגשת מי רגלים: **מודה שמאי בשוטה.** ואם תאמר והא אין בו דעת לישאל וי"ל כגון אדם שנגע בה ורוצה לעסוק בקדשים ואותו אדם יש בו דעת לישאל:

והא איכא בתמים. פירוש לשמאי דאית ליה טעמא דהרגשה לטהר אף בקדשים היה לנו לטהר בתמים אפי' מכאן ולהבא דאית לן למימר כיון דלא הרגישה ודאי מעלמא אמי כדאמר (לקמן דף ה.) גבי תינוקת שלא הגיע זמנה לראות אפילו סדינין שלה מלוכלכין בדם אין חוששין לה אימר בשוק של טבחים עברה ולאו אדעתה אבל להלל לא קשה כיון דאינו ברור לו טעמא דהרגשה לטהר בקדשים אין לנו לתלות בתמים ולומר דמעלמא אמי אפילו לחולין דרגלים לדבר הוא דמגופה אמי אפילו למפרע: איכא

(ה) סוטה כח., ב) לקמן טו., ג) [לקמן ז.], ד) [עי' תוס' כתובות לט. ד"ה אלא וכו'], ה) לקמן מה., ו) [עי' תוס' קדושין עב. ד"ה ושניהם], ז) [איבעיא אימא היינו טעמא דר"ש גמר סוף טומאה מתחלת טומאה. ולא ידעינן מה תקן דאמרי איכא למימר מי מה תחלת טומאה ברה"י טמא ודאי דגמרינן מסוטה אף סוף טומאה. מיהו לפירוש רש"י משמע דלר"ש כל ספק טומאה ברה"י תולין ולא גמרי' מסוטה לטומאה ודאי דהתם יש רגלים לדבר טמא. אבל לפי' ר"י קשה וי"ל דהכי פי' גמר מתחלת טומאה כמו ב' מזרים או דחבית אל תרומה שנולד בה ספק טומאה שפי"ר דלא גמרינן מסוטה לטמאה ודאי ברה"י דלא דמי לסוטה דיוכל להיות שנטמאה אבל הכא תרוייהו לא נטמאו בודאי אלא נטמא אחמד אלא תולין ברה"י וברה"ר טהור לגמרי כדמוכיח ר"י בפ' ב' מזרין מיהו מהא גופא תימה כיון דלא גמר מסוטה מ"ש דברה"ר טהור משום דמוקמי' אחזקתיה כרה"י נמי יהא טהור משום דמוקמי' אחזקתיה וכיון דלא גמרי' מסוטה ר"ל דהלכות טומאה גמירי לה דאמרי' במס' סוטה בפ"ק והכי גמירי דבר שאי אפשר לחיות טמא ודאי או טהור ודאי ברה"י תולין וברה"ר טהור והשתא נימא הכא גמרינן סוף טומאה מתחלת טומאה עד' מזרים דברה"ר הוא דכיון דלא דמי לסוטה אמרי' הלכה למשה מסיני הוא דברה"י תולין וברה"ר טהור וכשנאמר הלכה על זה נאמר הלכה על זה ורבנן הכי השתא התם גברא בחזקת טהרה כו' לתכי טהור ברה"ר וכי איצטריך הלכתא היינו לתלות ברה"י אבל לטהר ברה"ר לא דמי לטהר אבל אם איתמר כלל אבל נפק לו משום דמוקמי' אחזקתיה אבל הכא גבי סוף טומאה דליכא חזקה דטהרה דאמרי' העמד טמא על חזקתיה וגבי מקוה דליכא חזקת טהרה שהרי חסר לפניך לא מוקמינן אחזקה בין ברה"ר בין ברה"י ויהא ודאי טמא. עכ"ל מהר"ן],

גליון הש"ם

תוס' ד"ה נמר וכו' וי"ל דנמר מתחלת טומאה וכו'. ומי העני בדעת לא זכיתי לעמוד בסוד רבותינו דאמרו הסיל מתני' דעיסה מפורש בקרא הוא ונקשה גם עלה היכי ילפינן מתחלת טומאה היכי דיש לה חזקת טהרה:

לעזי רש"י

שנט"ר [שינטי"ר]. לחוש, להרגיש. דשריי"ט [ריטריי"ט]. מתכורץ (או מכורץ).

תוס' הרא"ש

מה סוטה ספק היא ועשאוה כודאי. לאוסרה על בעלה עד שתשתה אע"ג דמן הדין מותרת לבעלה דאוקמה בחזקת צדקת ואע"ג דנסתרה לא נבעלה אלא גזירת הכתוב להוציאה מחזקתה ולאוסרה מספק; **אי** מה סוטה ברשות היחיד טמאה ודאי הכא נמי ברשות היחיד טמאה ודאי. הכא משמע דכל ספק טומאה ברשות [היחיד] טמ' ודאי וקשה מהא דאמרינן בנזיר שני נזירים שאמר להם אחד ראיתי שנטמא אחד מכם שניהן מביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ופריך אינהו תרי והאי דקאי גבייהו האיכא תלתא והוי ספק טומאה ברשות הרבים ויביאו [כל אחד] קרבן טהרה דספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור ומשני באומר ראיתי טומאה שנזדקה ביניהם אכתי תקשי ליה הו"ל ספק טומאה ברשות היחיד ויביאו [כל אחד] קרבן טומאה דהא ספק טומאה ברשות היחיד הוי ודאי טמא כדמוכח הכא אבל אי אמרינן תולין הוה ניחא וי"ל דלעולם כל ספק טומאה ברשות היחיד ודאי טמא והאי דלא מייתי תרוייהו קרבן טומאה משום דלא ילפינן מסוטה אלא דבר שאיפשר להיות כן כגון שאיפשר שנטמאת בשעת סתירה אבל הך דשני נזירים כיון דודאי אחד מהן טהור לא ילפינן מסוטה להחשיבם שניהן ודאי טמאין לחייב כל אחד ואחד קרבן טומאה אלא גמרי' מסוטה לאפוקינהו מחזקתייהו וספק טמאים הוו. וא"ת א"כ מאי פרי' מעיקרא דרשות הרבים הוי וכל אחד יביא קרבן טהרה הא אי איפשר להיות ששניהם טהורין וכי האי גונא לא ילפינן מסוטה לטהר שניהן ברשות הרבים וי"ל דהא דמטהרין ספק טומאה ברשות הרבים לאו מסוטה ילפינן דבלאו סוטה אית לן לאוקומי כל חד וחד בחזקת טהרה כדאמרי' בשמעתי' כי אמרינן העמד דבר על חזקתו כגון ספק נגע ספק לא נגע אלאמא מכח חזקה מטהרי'. והא דאמרי' בפ"ק דחולין דספק טומאה ברשות הרבים הלכתא גמירי לה מסוטה היינו היכא דהוי פלגא ופלגא דליכא חזקת טהרה גבי תינוק שנמצא בצד העיסה דאמרינן רוב תינוקות מטפחין ומיעוט אין מטפחין ועיסה זו בחזקת טהרה עומדת סמוך מיעוטא לחזקה ואיתרע ליה רובא. וכי האי גונא חשיב ליה פלגא ופלגא פרק בתרא דיבמות ואמרינן עלה פרק כיסוי הדם אם אמרו ספק טומאה להטהר יאמרו ספק איסור להתיר ומה לי ספק טומאה מה לי ספק איסור. אלא היינו טעמא משום דספק טומאה ילפינן מסוטה ואע"ג דהתם בדבר שאין בו דעת לישאל איירי ה"ה ברשות הרבים וא"ת היכי ילפינן מסוטה לטהר ברשות הרבים בפלגא ופלגא דליכא חזקת טהרה דלמא שאני סוטה דאית לה חזקת טהרה. ובברשות היחיד דוקא הוא דגלי לן קרא דטמאה ולא אזלינן בתר חזקה ומינה ילפינן בעלמא ספק טומאה ברשות היחיד אבל ברשות הרבים אוקמה אדינא וכיון דליכא חזקת טהרה לוקמיה אדינא לטמאות מספק וכי תימא ברבשות הרבים נמי איתרע (קינא) [חזקתה] שהרי קינא לה ונסתרה. הא אמרינן לקמן בשמעתין דסתירה ברשות הרבים ליכא. וי"ל דברשות הרבים נמי איתא סתירה קצת כגון באפילה ובקרן זוית. ואפי' הכי לא אסר רחמנא אלא ברשות היחיד. שדרך הוא ליסתר שם אלמא ברשות הרבים אע"ג דאיתרעאי חזקתה שריא. וא"ת כיון דחשבינן סוטה כפלגא ופלגא משום דאיכא רגלים לדבר. א"כ כל ספק טומאה ברשות היחיד נוקמה אחזקה לטהר ולא נילף מסוטה אלא היכא דאיכא רגלים לדבר וי"ל נהי דאיכא רגלים לדבר וחוו כמו פלגא ופלגא מ"מ אית לה חזקת היתר ואפקה קרא מחזקתה ועשאה כוודאי וה"ה נמי לספק טומאה מפקינן ליה מחזקתיה אע"ג דליכא רגלים לדבר וכ"מ ספק טומאה [ברה"ר] היכא דהוי פלגא ופלגא אי לאו דילפינן מסוטה לטהר הוה מטמינן כיון דהחמיר קרא ברשות היחיד לטמאות אפי' היכא דאיכא חזקת טהרה הוה מטמינן ברשות הרבים היכא דהוה פלגא ופלגא: **הכא** מאי רגלים לדבר איכא. תי' מאי האי דקאמר רשניהן לא למדוה אלא מסוטה הא לא ילפינן מסוטה מידי דהא רבנן מטמאו אפי' ברשות הרבים ומשום דאיכא תרתי לריעותא חשיבי ליה כודאי טומאה וכן בחבית חשיב ליה כודאי טבל אע"ג דלא שייך ביה למילף מסוטה. ור' שמעון נמי דמשוי חבית ומקוה סמך אין זה מכח ספק סוטה אלא מסברא דחשיב תרתי לריעותא ספק דחבית לא שייך למילף מסוטה ומפרש ר"ת דשניהם לא למדוה אלא מסוטה לאו מילף ממש קאמר אלא דלא קשיא להו דין סוטה. ומי' ר' שמעון ודאי יליף רשות הרבים מסוטה כיון דחשיב ליה ספק יליף מסוטה לטהר ברשות הרבים אבל רשות היחיד לא יליף מסוטה לטמא ודאי משום דשאני סוטה משום דאיכא רגלים לדבר. ולישנא דחיק. וי"ל דאיצטריך למילף חבית ומקוה מסוטה דאי לאו דאשכחן בשום דוכתא דעשה הכתוב ספק כודאי לא הייתי מיקל לשרוף ברשות היחיד ובחבית לבטל התרומה לגמרי משום תרתי לריעותא ור' שמעון נמי לא היה מטהר ברשות הרבים כיון דאיכא חזקה כנגד חזקה אי לאו דיליף תימה דלא משתמיט לן בכוליה תלמודא דפליג ר' שמעון בתחלת טומאה. ויש מפרשים דבתחלת טומאה מודה ר' שמעון דהלכתא גמירי לה מסוטה כדאיתא בפ"ק דחולין [דף ט ע"ב] וכי תימא השתא בתחלת טומאה שורפין בסוף טומאה לא כ"ש הא קי"ל אין דנין ק"ו מהלכה הלכך בסוף טומאה אמר ר"ש תולין כיון דאיכא לתלות להקל כמו להחמיר דהרי חסר לפניך לא חשיב לר' שמעון ריעותא ולא יתכן האי פירוש' דע"כ הלכתא גמירי לה לאו דוקא שיהא הלכה למשה מסיני דהא בסוטה בפ' כשם יליף לה מק"ו. וגי"ל דהאי ק"ו פריכא הוא דקאמר התם ומה סוטה שלא עשה בה שוגג

(ו) גמ' ואיבעיא אימא היינו טעמייה: (ז) תוס' ד"ה ומיהם וכו' כספרישין לעיל. ג"כ בד"ה והלל: (ח) ד"ה גמר וכו' דפרק בתרא דקידושין. ג"כ בדף פ' וע"ש בתוס' בד"ה סמוך מיעוטא:

תוס' הרא"ש (המשך)

(ט) גמ' ואי בעית אימא טעמא דשמאי הואיל ואשה מרגשת בעצמה. נראה דלהאי לישנא נמי ליך טעמא דהעמד אשה על חזקתה דאל"כ כי קאמר מודה שמאי בשוטה וכן מודה שמאי במוך וכי יטמאנה למפרע אף לחולין והלא כל הנשים דיין שעתן לחולין אף להלל אלא הני טעמי לא איצטריך אלא כי היכי דלא נעבד סייג בקדשים* : **מרגשת בעצמה.** פי' כשנעקר דם מן המקור ומדלא הרגישה עד עכשיו השתא הוא דחזאי ומיהו לפי זה לא א"ש הא דאמר ול"ת וכי בדקה עצמה ומצאה טמאה ולא הרגישה מאי [טעמא דשמאי נימא כמו שלא הרגישה עכשיו כך נימא לקמן עשה סייג לדבריך כיון שמא נעקר מאתמול ולא הרגישה] וי"ל דלא פליג רבנן הואיל ורוב פעמים מרגשת הבא לטעמא דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי שוכבת אפרקיד מאי איכא למימר אלא לא פליג רבנן והא דקאמר מודה שמאי בשוטה ובמוך דאמר דלמא דלא מרגשת בהרגשת עד ושמש כמו שאינה חוששת בהרגשת מי רגלים: **מודה שמאי בשוטה.** משום דהנהו חלוקות משאר נשים ולא שייך למימר בהו לא פליג רבנן ורש"י פירש מה שעכשיו לא הרגישה כסבורה הרגשת עד הוא וקשה מאתמול נמי נימא הא דלא הרגישה אם אשה כסבורה הרגשת שמש הוא ואמאי מטהרין למפרע אלא שמאי אית ליה דלעולם אשה מרגשת ואינה חוששת בהרגשת עד ושמש כמו שאינה חוששת בהרגשת מי רגלים: **מודה שמאי בשוטה.** ואם תאמר והא אין בו דעת לישאל וי"ל כגון אדם שנגע בה ורוצה לעסוק בקדשים ואותו אדם יש בו דעת לישאל:

והא איכא בתמים. פירוש לשמאי דאית ליה טעמא דהרגשה לטהר אף בקדשים היה לנו לטהר בתמים אפי' מכאן ולהבא דאית לן למימר כיון דלא הרגישה ודאי מעלמא אמי כדאמר (לקמן דף ה.) גבי תינוקת שלא הגיע זמנה לראות אפילו סדינין שלה מלוכלכין בדם אין חוששין לה אימר בשוק של טבחים עברה ולאו אדעתה אבל להלל לא קשה כיון דאינו ברור לו טעמא דהרגשה לטהר בקדשים אין לנו לתלות בתמים ולומר דמעלמא אמי אפילו לחולין דרגלים לדבר הוא דמגופה אמי אפילו למפרע: איכא

(ה) גמ' ואיבעיא אימא היינו טעמא דר"ש גמר סוף טומאה מתחלת טומאה. ולא ידעינן מה תקן דאמרי איכא למימר מי מה תחלת טומאה ברה"י טמא ודאי דגמרינן מסוטה אף סוף טומאה. מיהו לפירוש רש"י משמע דלר"ש כל ספק טומאה ברה"י תולין ולא גמרי' מסוטה לטומאה ודאי דהתם יש רגלים לדבר טמא. אבל לפי' ר"י קשה וי"ל דהכי פי' גמר מתחלת טומאה כמו ב' מזרים או דחבית אל תרומה שנולד בה ספק טומאה שפי"ר דלא גמרינן מסוטה לטמאה ודאי ברה"י דלא דמי לסוטה דיוכל להיות שנטמאה כמו ב' מזרים דברה"ר הוא אחמד אלא תולין ברה"י וברה"ר טהור לגמרי כדמוכיח ר"י בפ' ב' מזרין מיהו מהא גופא תימה כיון דלא גמר מסוטה מ"ש דברה"ר טהור משום דמוקמי' אחזקתיה כרה"י נמי יהא טהור משום דמוקמי' אחזקתיה וכיון דלא גמרי' מסוטה ר"ל דהלכות טומאה גמירי לה דאמרי' במס' סוטה בפ"ק והכי גמירי דבר שאי אפשר לחיות טמא ודאי או טהור ודאי ברה"י תולין וברה"ר טהור והשתא נימא הכא גמרינן סוף טומאה מתחלת טומאה עד' מזרים דברה"ר הוא דכיון דלא דמי לסוטה אמרי' הלכה למשה מסיני הוא דברה"י תולין וברה"ר טהור וכשנאמר הלכה על זה נאמר הלכה על זה ורבנן הכי השתא התם גברא בחזקת טהרה כו' לתכי טהור ברה"ר וכי איצטריך הלכתא היינו לתלות ברה"י אבל לטהר ברה"ר לא אמר דבר אבל נפק לו משום דמוקמי' אחזקתיה אבל הכא גבי סוף טומאה דליכא חזקה דטהרה דאמרי' העמד טמא על חזקתיה וגבי מקוה דליכא חזקת טהרה שהרי חסר לפניך לא מוקמינן אחזקה בין ברה"ר בין ברה"י ויהא ודאי טמא. עכ"ל מהר"ן].

איכא בינייהו למרמי חבית ומקוה. וא״ת להני טעמי נמי איכא למרמי דהא מודה שמאי בשוטה דלא מרגשת דלמפרע תולין ובמקוה שורפין וכן להלן דלית ליה הני טעמי לריך לשנויי כדמשני דהתם תרתי לריעותא וי״ל דטעמא דהרגשה מהני להלן שלא לטמא ודאי ולשמאי מהני אף בשוטה שלא לטמאותה בודאי א״נ יש לומר דידע טעמא דתרתי לריעותא לשרוף אבל תולין אע״ג דליכא תרתי לריעותא ועיקר פירכא דלעיל לשמאי דמשוס דליכא בחדא תרתי לריעותא מ״מ לא היה לו לטהר לגמרי וא״ת אכתי איכא למימרא דבמקוה מטמאינן אף ברה״ר ובנגע באחד בלילה מטהרים חכמים ברה״ר בראהו חי מבערב אלא ע״כ היינו טעמא משום דבמקוה איכא תרתי לריעותא וי״ל דלא קשה ליה לעיל אלא במאי דמטהר שמאי אף בראשון היחיד: **לאביי איכא** מוך. ה״מ למימר נמי דאיכא ביינייהו שוטה דלישנא קמא דאשה מרגשת מודה שמאי בשוטה ואין לומר דלישנא דאי הוה דס מעיקרא הוה אתי מודה נמי שמאי בשוטה דשמא דס אחר נפל קודם בדיקה משום דמשמע דעל דס שנמצא עכשיו קאמר: **כי פליגי** חזקיה ור׳ יוחנן בקופה שאין לה שולים. שאז משתמשין בה כשהיא מושכבת וקופה היא מרובעת ומשתמשין בה לרחבה ונמצאו טהרות בימין ושרץ בשמאל ופליגי דלחזקיה אית ליה טהרות האחרונות טמאות אבל הראשונות טהורות דשרץ בתר הכי נפל דאילו הוה התם מעיקר׳ כשהגביה הקופה לערות ממנה הטהרות היה נופל גם השרץ ור׳ יוחנן אמר דטהרות הראשונות נמי טמאות שהאוגנים עכבו השרץ מליפול בארץ ולכך לא ראהו לפי שהיא עגולה ונפלו לצד ימין ולצד שמאל שהשרץ שם לא ראה אבל אם היתה הקופה עגולה מודה רבי יוחנן דהראשונות טהורות דאז נופלין השרץ והטהרות במקום אחד ואע״פ שהאוגנים מעכבין מליפול בארץ מ״מ אי הוה השרץ התם היה רואהו ולכך נקט דוקא נמצא בזוית אחרת וכן מוכח בפ״ק דשבת (דף ח.) דתתם קופה מרובעת גבי כוורת נקט רחבה ששה לפי שהיא עגולה ולריך להיות בה ד׳ מרובעים ובקופה נקט רחבה ד׳ ד) [לפי שהיא מרובעת] ודליים אפי׳ הם עגולים אתי שפיר דרגילות הוא לערות המים מהר ואין רואין אם נשאר שרץ בכלים ולר׳ יוחנן קופה דשמאי ה״ה דמצי למנקט אפילו באין לה שולים אף יש לה אוגנים: ה) **והתניא** המדלה י׳ דליים כו׳. הקשה הר״ר מנחם אמאי לא מייתי מתניתין דטהרות פ״ד (מ״ד) דתנן המדלה י׳ דליים ונמצא שרץ בא׳ מהן הוא טמא וכולן טהורין וי״ל דהתם לא קתני זה אחר זה ואיכא למימר דמיירי כשמדלה שם י׳ דליים והם כולם יחד בבור והעשירי שהגביה נמצא בו שרץ ולא ידעינן כשהיה השרץ על המים בבור אם בשאר דליים נגע בעודן בבור והוי ספק טומאה לפה על פני המים דטהור אף ו) ברה״ר כדאיתא בסוף מזיר (דף סד.) ואין חילוק בין יש לה אוגנים בין אין לה אוגנים אי נמי לא קתני מים במתניתין ואיכא למימר דמיירי בבור שיש בו יין ושמן וקמ״ל דט׳ דליים הראשונים טהורים ולא אמרינן שהשרץ היה תחלה בבור וטימא הכל אלא אמרינן דבדלי זה אחרון נפל תחלה בעודו ריקן וכשדלאו לבור לבסוף הוא טמא ומטמא כל מה שבבור אבל שאר דליים הראשונים טהורים: דלישנא דחזקה כמו ללישנא דאם איתא דהוה דם מעיקרא וכו׳ כדפרישנא דבשלמא לאידך לישני דמרגשת או דפריה ורביה לא שייך כלל למיפרך מקופה הלכך ידע שטעה אבל ללישנא דחזקה לא טעה ומאי קא משני ליה לזו יש לה שוליים ולזו אין לה שוליים. ותירץ דהוה פשיטא ליה לשמאי דאילו היה הלל יודע דטעם דידיה משום חזקה לא היה מקשה לו מקופה לפי שדבר פשוט הוא לחלק בין קופה שאינה בדוקה לאשה בדוקה: ח״ק ליה הלל לשמאי אין טעמא קאמ׳ ומיהו עשה סייג לדבריך הק׳ הר׳ משה מאיברא דהא פרישנא לעיל ברישא מכילתין דהאי דבעי מאי טעמא דשמאי היינו משום דלא עביד סייג והא קא משני דמשום חזקה לא בעי למעבד סייג. א״כ מאי תו קאמר ליה הלל לשמאי מיהו עשה סייג לדבריך. וכן טעמא דמרגשת נמי פרשי׳ לעיל משום סייג ושמאי נמי השיבו לפי דבריו דלדידך נמי משום טעמא דפריה ורביה ראוי למנוע שלא לעשות סייג: **טהרות** הראשונות קרי להו ראשונות לפי שכשנמצא השרץ כבר ניטלו הטהרות. ודוקא נמצא השרץ בזוית אחרת וטעמא דר׳ יוחנן משום דאיפשר שהיה שם שרץ ולא ראהו. וכגון שהקופה הרבה רחבה אבל בקופה קטנה מודה ר׳ יוחנן דטהורות. אע״ג דלקמן בדלי שהוא קטן ולא אמרינן אם איתא דהוה ביה שרץ מעיקרא הוה חזי ליה. משום דבשעה ששופך המים מן הדלי לא אסיק אדעתיה שיעלה שרץ עם המים אבל כשמשתמש טהרות עם הקופה נזהר יפה לראות שלא

ז) א ב ג מיי׳ פי״ז מהל׳ שאר אבות הטומאה הלכה כ: ח) ד ה מיי׳ שם הלכה ח:

תוס׳ הרא״ש

כמזיד ואונס כרצון עשה בה ספק כודאי שרץ שעשה בו שוגג כמזיד ואונס כרצון אינו דין שיעשה בו ספק כודאי. ואיכא לאקשויי מה לטומאת שרץ שכן יש לה טהרה במקוה. הלכך נקל עליהן שלא לטמאן מספק ועוד איכא למימר נזקי אדם יוכיחו שעשה בהן שוגג כמזיד ואונס כרצון [ולא] עשה בהם ספק כודאי אלא נקט ק״ו לרווחא דמילתא דהלכה למשה מסיני היא כדקאמר סתמא דתלמודא בחולין הלכך לא חש לאקשויי: **ואיבעית** אימא היינו טעמא דר׳ שמעון. כלומר ודאי מסוטה לא ילפינן סוף טומאה דתחלת טומאה דוקא איתקש לסוטה הלכך לרבנן כיון דאיכא תרתי לריעותא בודאי חשיב ליה. ור׳ שמעון אע״ג דלא חשיב ליה תרתי לריעותא מ״מ כיון דאיכא חזקה כנגד חזקה מאי טעמיה דמטהר ברה״ר גמר סוף טומאה מתחלת טומאה וא״ת והיאך יליף סוף טומאה דאיכא חזקת טומאה מתחלת טומאה דאיכא חזקת טהרה וי״ל דיליף מתחלת טומאה כי ההיא דפ׳ כסוי הדם דהוי פלגא ופלגא דמטהרים ברשות הרבים אפי׳ במקום הראוי להיות ספק וה״ה סוף טומאה אפי׳ במקום חזקה ורבנן אמרי התם איכא חזקת טהרה דכנגד ריעותא דטיפות איכא חזקת טהרה ומיעוטא דאין מטפחין והוה ליה ספק וגמרי׳ מסוטה לטהר ברשות הרבים אבל הכא גברא בחזקת טומאה כלומר איכא תרתי לריעותא והוי כודאי. והאי דקאמר [ר״ש] ברשה״י תולין משום דתחלת טומאה נמי ס״ל ברשות היחיד תולין. ומיהו להך פירו׳ דפר״ר דר׳ שמעון ס״ל בספק טומאה בעלמא שורפין א״כ ה) לר׳ שמעון משום דאכתי איכא למיפרך אי מה תחלת טומאה ברשות היחיד טמא ודאי אף סוף טומאה כן וי״ל דלטהר ברשות הרבים ילפינן שפיר מתחלת טומאה דגלויי מלתא בעלמא הוא לטהר כיון דהוי פלגא ופלגא כי היכי דמטהרינן בתחלת טומאה אבל לטמאות ודאי ברשות היחיד לא ילפינן מהלכה: **ושרצים** דאתו לה מעלמא כו׳. [וא״ת] תיקשי ליה מסיפא דתנן פ׳ דם הנדה וכן הכתם שנמצא בחלוק מטמא למפרע וכי תימא דאיכא דמים דאשה זו ודמים דנשים דעלמא התינח חלוק אלא אשה אמאי מקולקלת למנינה כדתנן לקמן בפרקין. וי״ל דשאני התם דאיכא כתם דממה נפשך מטמא למפרע היכא דהכתם יבש או במקום שאין דם זה ראוי לבא בחלוק אלא א״כ שיחתה או איזדקרא דאיכא למימר למפרע שיחתה או איזדקרא ולאו אדעתה הלכך לא פליג בכולהו: **הואיל** ואשה מרגשת בעצמה. וא״ת חזאי בלא הרגשה מאי איכא למימר ופרש״י האי דלא ארגשה עכשיו משום דסבורה הרגשת העד הואי וכי האי גונא אמרינן בריש הרואה כתם. וק׳ דא״כ היכא דשמשה תטמא דסבור הרגשת שמש הואי כדאמרי׳ נמי התם וי״ל דכי חזאי בלא הרגשה מלתא דלא שכיח הוא ולא עבוד רבנן חיזוק דכשמרגשת בודקת לאלתר אבל שינה ושוטה וכתמים שכיחי הלכך פריך מינייהו: **מודה** שמאי בשוטה. ודוקא בטהרות שנגעה והם בידי אדם אבל מונח על גבי קרקע הוי שוטה דבר שאין בו דעת לשאל ומטהרים ליה מעת לעת כדמוכח לקמן ז) כיון דמודה שמאי להלל בשוטה והלל לא קאמר דטמא בחולין א״כ מאי טעמא דשמאי דקא מטהר בחולין בשוטה אלא מטעם חזקה והשתא צריכנן לטעמא דחזקה מדלא אסרינן בשוטה אפי׳ בחולין אלא דאתא לפרושי מאי טעמא לא עבוד סייג וכן כל הנך טעמי דלקמן כדמפרש על טעמא דביטול פריה ורביה: **לימא** תנן כתמים דלא כשמאי. דכיון דלא ארגשה ודאי לאו מגופה אתא ואפ״ל מכאן ולהבא לא תטמא אבל הך לא פריך שלא תטמא למפרע. אלא מכאן ולהבא דהא השתא נמי אשכחא ולא מרגשא. ועוד כדפ״ל דגזור בכולהו משום דפעמים ראוי לטמאות למפרע ממה נפשך. ועוד מאי קשיא ליה אי שמאי מטהר כתמים למפרע הא אשכחן נמי ר׳ שמעון בן אלעזר בסוף בא סימן דמטהר כתמים למפרע אבל מכאן ולהבא ליכא מאן דמטהר: **משמשת** במוך. אע״ג דנקט משמשת במוך לא שנותנין המוך בשעת תשמיש דהא ודאי אסור אפי׳ לג׳ נשים דמשמשות במוך משום השחתת זרע האיש דהוי כזורע על העצים ועל האבנים אלא ונותנהו לאחר תשמיש כדי שתשאוב הזרע שלא תתעבר ח): **להני** לישני ליכא למרימי. ונפקא מינה דלא נצטרך לחלק בעלמא בין חדא לריעותא לתרתי לריעותא. וא״ת להני לישני נמי איכא למרימי להלל. וי״ל דהלל נמי אית ליה

ט) נראה דל״ל אכתי איכא למיפרך לר״ש אי מה תחילת טומאה. ב) נראה דתסר וכ״ל ונראה דלהאי לישנא נמי צריך טעמא דהעמד אשה על חזקתה. ג) עד כאן שייך לע״ח.

עין משפט נר מצוה

מסורת הש״ס

ה) [לקמן יב. סה:], ו) בס״ת: דטוחיל ומקא, ז) [סופ׳ יבמ״ן], ח) נ״ל ס״ר, ט) עיין מהר״ם, ו) נ״ל ברה״י,

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ והא שמאי והלל מודו כל״ל תיכף בית נמתק: (ב) שם והתנן המדלה עשרה דליים. נ״ב משנה היא פ״ד דטהרות משנה ד׳:

לעזי רש״י

פונ״ץ. קרקעית.

תוס׳ הרא״ש (המשך)

הני טעמי לענין לתלות והא דלא פריך לימא (למימר) תנן כתמים דלא כהלל משום דלא חשיב להני טעמא לטהר אלא לענין דחלינן ולא שרפינן. וא״ת מ״מ איכא למרימי משום שוטה ומוך דחוק דמודי בהו שמאי. ומסתמא הוו כמו שאר מעת לעת דתולין ומאי שנא מחבית מקוה ומבוי וי״ל דהא לא קשיא ליה דמשום הני תרתי לא עבוד רבנן תקנתא לשרוף בחדא לריעותא דסגי בהכי דלא מטהרינן להו לגמרי וא״ת אכתי צריכי הני תרי לישני לטעמא דחדא לריעותא ותרתי לריעותא כי היכי דלא תיקשי ממקוה אנגע באחד בלילה דאפי׳ רבנן מודו בראוהו חי מבערב שטהור ברשות הרבים כדתניא בתוספתא וי״ל דלא קשיא ליה אלא הא דמטהרינן ברשות היחיד אבל הא דמטהרינן ברשות הרבים לא קשה כולי האי ובקל נוכל למצוא טעם לזה ולא נצטרך לחלק בין חדא ותרתי לריעותא: **לאביי** איכא מוך. הוה מצי למימר בין לאביי בין לרבא איכא בינייהו שוטה: **אמר** הלל לשמאי אי אתה מודה בקופה כו׳. וא״ת ולימא ליה הלל לנפשיה דההיא אפי׳ לחולין ובמעת לעת דוקא בקדשים או לתרומה למאן דאית ליה הטומאות בשעת מציאתן היינו דוקא לקדשים או לתרומה ניחא וכי תימא אכתי לימא לנפשיה דהכא לשרוף ובמעת לעת דוקא לתלות וי״ל דלגבי האי אית ליה לב״ה נמי טעם דפריה ורביה שלא רצו להחמיר לשרוף שלא יהא לבו נוקפו ופורש. וא״ת א״כ לעיל דפריך להלל ממקוה דאילו מעת לעת שבנדה תולין והכא טמאות. לישני משום שלא יהא לבו נוקפו ופורש. וי״ל דודאי מקדשים לקדשים איכא לשנויי הכי דבעלמא החמירו לשרוף קדשים והכא לא רצו להחמיר כדי שלא יהא לבו נוקפו ופורש אבל אי בעלמא מטמאינן אפילו חולין לא מסתבר למימר דהכא תולין משום שלא יהא לבו נוקפו ופורש: **התם** הלל הוא דקא טעי. והכא נמי צריך לשנויי לאינך לישני דמרגשת או דחזקה וא״ת וללישנא דחזקה אמאי לא מקשי ליה הלל מקופה דאמאי טמאתן נימא העמד קופה על חזקתה כמו גבי אשה. וי״ל דמיירי בקופה שאינה בדוקה. אבל אשה בדוקה היא ולא כהך לישנא דאמרי׳ לקמן דכיון דשכיחי בה דמים כשאינה בדוקה היא. או א״נ אע״ג דשכיחי בה דמים מ״מ חזקת טהרה אית לה: והקשה ה״ר שמשון מקוצי להאי טעמא דחזקה מניין לו (חזקה לשמאי) דהלל טעה בסברתו וסבר דאם איתא דהוה דם כו׳ והלא מקופה קשה נמי

איכא בינייהו למרמי חבית ומקוה ומבוי להאיך לישנא איכא למרמינהו להני לישני ליכא למרמי ומאי איכא בין האי לישנא להאיך לישנא לאביי איכא מוך לרבא איכא מוך דחוק תניא כי האי לישנא דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי אמר לו הלל לשמאי אי אתה מודה בקופה שנשתמשו בה טהרות בזוית זו ונמצא שרץ בזוית אחרת שטהרות הראשונות טמאות אמר לו אבל ומה הפרש בין זו לזו לזו יש לה שולים לזו אין לה שולים רבא אמר טעמא דשמאי משום בטול פריה ורביה תניא נמי הכי אמר לו שמאי להלל א״כ בטלת בנות ישראל מפריה ורביה ומאן דתני האי לישנא הא תניא כי האיך לישנא דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי התם הלל הוא דקטעי הוא סבר טעמא דשמאי דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי וקא מקשי ליה קופה ואמר ליה שמאי טעמא דידי משום בטול פריה ורביה ולמאי דקטעית נמי דקמקשית קופה לזו יש לה שולים ולזו אין לה שולים ולמאן דתני האי לישנא הא תניא כי האיך לישנא משום בטול פריה ורביה הכי קאמר ליה הלל לשמאי אין טעמא קאמרת דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי ומיהו עשה סייג לדבריך דמאי שנא מכל התורה כולה דעבדינן סייג אמר ליה א״כ בטלת בנות ישראל מפריה ורביה והלל מפריה ורביה מי קאמינא לטהרות הוא דקאמינא ושמאי לטהרות נמי לא דאם כן ו) לבו נוקפו ופורש (שולי״ם בדוקי״ן מכוסי״ן בזוי״ת סימ״ן) איתמר קופה שנשתמשו בה טהרות בזוית זו ונמצא שרץ בזוית אחרת חזקיה אמר טהרות הראשונות טהורות רבי יוחנן אמר ז״טהרות הראשונות טמאות והא ח) (בית) שמאי והלל מודו בקופה דטהרות הראשונות טמאות כי מודו שמאי והלל בקופה שיש לה שולים כי פליגי חזקיה ורבי יוחנן ט״בקופה שאין לה שולים אין לה שולים מ״ט דר׳ יוחנן אין לה שולים י״יש לה אוגנים (ט) והתניא י״המדלה עשרה דליים מים בזה אחר זה ונמצא שרץ באחד מהן הוא טמא וכולן טהורין ואמר ריש לקיש משום רבי ינאי לא שנו אלא שאין לה אוגנים י״אבל יש לה אוגנים כולן טמאין לימא חזקיה לית ליה דר׳ ינאי מיא שרקי פירי לא שרקי אי נמי מיא לא קפיד עלייהו פירי קפיד עלייהו ואי בעית אימא כי מודו שמאי והלל בקופה שאינה בדוקה כי

לאביי איכא מוך. לישנא דאשה מרגשת אפי׳ משמשת במוך נמי דיה שעתה ולישנא דמעיקרא הוה אתי משמשת במוך מטמאה למפרע: **ונמצא בה שרץ בזויא אחרת.** לאחר שניטלו טהרות מן הקופה: **שטהרות הראשונות טמאות.** למפרע. ודוקא בזוית אחרת כגון קופה ארוכה אמתים וג׳ אמות דאיכא למימר קודם שניטלו הטהרות הוה התם ונטמא הכלי מחמת השרץ וטהרות מחמת הכלי ואיהו הוא דלא נתעסק באותו זוית ולא אשכחיה אבל באותו זוית לא דודאי בתר הכי נפל דאי הוה התם בשעת טהרות הוה חזי ליה כשהוא לן: **אבל** כן הדבר: **ומה הפרש בין זו לזו.** והא טומאה דלמפרע הוא: **שולים.** פוי״ץ בלע״ז. ועכבו השולים את השרץ מלנפלת והוא הוליא טהרות דרך פיה מלמעלה והשרץ שבזוית אחרת לא ראה: **ולזו אין לה שולים.** ואי הוה דס מאתמול בבית החילון הוה נפיק ונפיל: **מפריה ורביה.** דכיון דחיישינן לדס בבית החילון לבו נוקפו ופורש מן האשה: **וקא מקשי ליה קופה.** הרי קופה דלא אמר אם איתא דהוה שרץ מעיקרא הוה נפיק עם הטהרות כשעירה את הקופה: **סייג.** חזוק וגדר מדרבנן לטמא למפרע. וה״ה דמצי למיפרך הני מתני׳ אהך לישנא דלעיל ולתרולי כי האי גוונא הלל טעי וסבר טעמא דשמאי אם איתא כו׳ וקשיא ליה קופה וקאמר ליה שמאי טעמא דידי משוס העמד אשה על חזקתה או משום אשה מרגשת ולמאי דקא טעית נמי דקא מקשת לי קופה זו יש לה שולים כו׳: **שיש לה שולים.** והוא הוליאן דרך הפה הלכך אם שרץ היה בה לא ראהו ולא יצא: **שאין לה שולים.** כגון חביות של עץ שניטלו שוליהם ויכול להשתמש באורך חלון כשהן מוטלות בקרקע וכשהוא מערה אותן הוא מגביה ראשם האחד ומערה והכל יולא ממנה: **מאי טעמא דר׳ יוחנן.** הא ודאי אילו הוה התם בשעת טהרות הוה נפיק בהדייהו: **אוגנים.** במקום השוליים יש אוגנים שכפופין ראשי הנסרים כלפי פנים וכשהוא מערה איכא למימר אוגנים עכבו: **עשרה דליים.** י׳ פעמים בדלי אחד ומערה בכלי גדול: **וכולן טהורין.** דאמר השתא הוא דנפל דהואיל שלא נצא כ) קודם שעירה הדלי בפעם הזאת לתוך הכלי טהורין: **שאין לו אוגנים.** לדלי דהשתא ודאי אם איתא דהוה התם בזימני קמאי הוה נפיל מן הדלי עם המים: **מיא שרקי.** ואין לריך להפוך הדלי על פניו כשהוא מערה הלכך איכא למימר אוגנים עכבוהו לשרץ אבל פירי לא שרקי וכשעירה טהרות ממנה הפכה כולה על פניה לפי שאין פירות נוחין לישרק ונלאת הלכך אי הוה שרץ עם הטהרות הוה שריק ונפיל בהדייהו: **לא קפיד עלייהו.** אי משייר מינייהו לתוך הדלי הלכך אינו שופך ג) כל הדלי על פניו ומלו אוגנים לעכובי שרץ: **קפיד עלייהו.** לאפוקינהו כולהו והופך קופה על פיה ולא משייר מידי ואם איתא דהוה שרץ הכי נמי דלא אישתייר: **בקופה שאינה בדוקה.** שלא בדקה בשעה שנתן טהרות לתוכה הלכך אין להעמידה על חזקת טהרה: והא

ב) [לקמן יב. סה:], ג) בס״ת: דטוחיל ומקא, ד) נ״ל ס״ר, ה) עיין מהר״ם, ו) נ״ל ברה״י,

והא דומיא דאשה קפני. בהיא דהלל ושמאי דקתני מה הפרש בין זו לזו: **ואשה בדוקה היא.** מקודם לכן דהא כל שחרית וערבית היא בודקת אפ"ה טהרות דקופה טמאות וקשיא לחזקיה: **כשאינה בדוקה דמיא.** וקופה נמי בשאינה בדוקה עסקינן: **ואיבעית אימא.** הא והא בבדוקה אלא דשמאי והלל כשאינה מכוסה ופיה מלמעלה הלכך איכא למימר עם סילוק ידיו נפלו וחזקיה במכוסה מש"ה מטהר: **מכוסה.** בתמיה. היכי נפל האי שרץ והיכי אישתכח בה השתא: **שמשמישה ע"י כסוי.** כשהוא רולה להכניס לתוכה ולהוליא מתוכה מגלה ומכסה אותה הלכך חזקיה סבר כל זמן שהטהרות בתוכה נזהר בה וכסה והשתא לאחר שניטלו ממנה הסיח דעתו משמירתה ולא נזהר לכסותה ונפל ור' יוחנן סבר חיישינן שמא כשגילה להשתמש בה בעוד שהטהרות בתוכה נפל: **מכוסה היא.** דלא נפיל בה דס מעלמא וקופה דכוותה במכוסה עסקי' ואפ"ה טמאה וקשיא לחזקיה: **בזויים היא.** כדמפרש ואזיל שנטלוה לקופה בזוית אחרת לאחר שניטלו טהרות ממנה: **ממקום למקום.** דלא אמרינן מאידך זוית הוה בה שרץ עם הטהרות אלא אמרינן לאחר שהניחה כאן נפל בה: **ובמקום מליאתן.** אם מלאו שחרית מת באותו מקום שנגע בו בלילה טמא אבל מלאו במקום אחר מת טהור ולא אמרינן כי היכי דהכא מת התם נמי הוה מת במקומו הראשון: **נשרוף.** דלא מחזקינן טומאה ודאית ממקום למקום לשרוף עליה תרומה: **אבל מהלא עלינן.** דהרי משמע במקום מליאתן הוא דחכמים מטמאין טומאה ודאי אבל אלא במקום מליאתן טומאתן הוה ספק ור' יוחנן נמי לתלות קאמר: **חלודה.** רדוליר"ל: **או שבורה.** (ה) ע"ג טהרות ומכיר בה שהיא טמאה: **טהורה.** מלטמא טהרות שנמצאת עליהן ולא אמרינן שלמה נפלה עליהם וטמאתם ואח"כ נשברה אלא אמרינן שבורה או חלודה כאשר (ב) היתה עתה נפלה עליהם. אלמ' כל הטמאות כשעת מליאתן מחזקי' להו ואפי' תלייה ליכא דקתני טהורה וקס"ד דה"ה נמי למקום מליאתן דמחזקינן להו בטומאה ולא מספקינן לה במקום אחר אפילו לתלות וקשיא לר' יוחנן: **נמצא שרוף.** השתא: **מטלית.** טלית של זב היתה: (ו) **המהומהם.** הבלויה. מגלה בלויה ע"ג זיתים: **טהורה.** מלטמא זיתים דאמרינן הכי נפלה עליהו לאחר שבלתה וטהרה מטומאתה. אלמא לא מחזקינן טומאה משעה לשעה אפי' לתלות דקתני טהורה וה"ה ממקום למקום: **וכי תימא.** לא דמי דהכא משום הכי טהור משום דשעת מליאתה ומקום מליאתה בטהרה הואי דבתר שעת מליאתן אזלינן בין לקולא בין לחומרא בין לקולא כי הכא גבי מחט ומטלית לאחזוקי בטהורה ודאי בין לחומרא כגון נגע בחצי בגילה לאחזוקי בטומאה ודאית: **ושלא במקום מליאתן.** דליכא רגליס לדבר כולי האי משרף לא שרפינן מתלא תלינן: **דף.** קרס מונח על גבי יתדות בכותל: **ומדף טמא.** בגד טמא מונח תחת הדף בקרקע. בת"כ(ח) קרי מדף לעליונו של זב ומדף לשון טומאה קלה הוא כדלקמן [ע"ב] וס"ד השתא שהוא עליונו של זב דטמא מדאורייתא ומיהו טומאתו קלה משל מדרס דלא הוי אב הטומאה לטמא אדם וכלים. ובא ומגא את הכבר ע"ג הקרקע מן הבגד והלאה: **ונטלה.** ולא נפלה על גבי המדף שנטלו מעל הדף והניחה לארץ: **לא נצרכה.** האי שאני אומר: **אלא למקום מדרון.** שאע"פ שהדף שהכבר עליה מקום מדרון ולאויה הכבר ליפול ואם נפלה נגעה בבגד אפילו הכי טהורה שאני אומר כו' אלמא לא מחזקינן טומאה ממקום למקום דניימא מעל הדף נפל ונתגלגל לכאן: שאני מדרון דאפילו נפל הכבר על גבי מדף לא נשאר לשם אבל אם המדף בקרקע שוה פשיטא דטהור: **ואיבעית**

כי פליגי חזקיה ור' יוחנן בקופה בדוקה. ולא"ת דבנגע באחד בלילה אמרו מכמים אם לאוהו אי מבערב טהור שספק טומאה ברה"ר ספקו טהור משמע דברה"י אפילו לאוהו אי טמא והשתא הך קופה היכי (ט) דמיא אי ברה"ר מאי טעמא דרבי יוחנן דמטמא ואי ברה"י מ"ט דחזקיה דמטהר וי"ל דברה"י איירי וחזקיה יפרש הברייתא דבראוהו אי מבערב טהור אפילו ברה"י וספק טומאה ברה"ר טהור דקאמר היינו דהוי כאילו הוא ספק טומאה ברה"ר כיון שהיא בדוקה תחלה ואגב דבריאשא נקט האי לישנא במילתיה דר"מ היכא דלא לאוהו אי מבערב מתחלה דקתני בתוספתא ר"מ מטהר ברה"ר נקט נמי במילתייהו דחכמים בסיפא רה"ר: **והא אשה מכוסה היא.** פי' רש"י דלא נפל בה דס מעלמא וקשה דכ"ש שהיא טומאה דאין לתלות בדס אחר אלא בא מגופה לכך י"ל מכוסה היא שהמקום סתום וכשהדס יולא נפתח והיה לה להרגיש ולא"ת והא בקופה בדוקה פליגי דאי לאו הכי מאי מועיל כשהיא מכוסה ולא"כ מאי פריך והא אשה מכוסה מאי מועיל כסוי כיון דלאו כבדוקה דמיא וי"ל שרולה לישב אפי' אי חשיב לה כבדוקה: **שכל** הטמאות בשעת מציאתן. לעיל(ז) פי' דהיינו דוקא לקדשים והא דמחט שנמצאת מלאה חלודה דטהורה דכל הטמאות כשעת מליאתן אפילו להקל לאו משום דהוי כשעת מליאתן דאורייתא אלא משום דמוקי הטהרות אחזקתייהו ולא"ת מאי פריך מכבר הנתונה על גבי דף דלמא בכבר של חולין מיירי וי"ל דהא דאמר והא דאמרינן בשעת מציאתן אפי' להקל גבי מחט ושרץ שרוף לאו משום דשעת מציאתן דאורייתא אלא משום דמוקמינן הטהרות אחזקתן: **ותני** עלה בשעת מציאתן ובמקום מציאתן. תמיה לי מאי קא פריך שאני הכא דרגלים לדבר דכיון שלא מצאו במקומו שחי היה במקום שנגע בו וכא לזה לתרומה מאי פריך דלמא הכא מיירי בבכר של חולין וי"ל מ"מ דייק שפיר מדמטהרינן הכא אפי' במקום מדרון שהיה ראוי להחמיר ש"מ דבעלמא לא מחזקי טומאה ממקום למקום אפילו בקדשים וא"ת אכתי מאי קשיא ליה האי דמטהרי' הכא היינו משום שאין בו דעת לישאל כדמסקינן וי"ל דלכולהו לישני דאוקימנא פלוגתייהו בשאינה בדוקה מטמא ר' יוחנן אפי' ברשות הרבים תדע מדפריך (לנ"ב) מכל הטומאות בשעת מציאתן ותני עלה ובמקום מציאתן הא שלא במקום מציאתן לא. ומאי קושיא דלמא משום דאיירי ברשות הרבים כדקתני בתוספתא מוקי לה דוקא במקום מציאתן אלא ודאי אפילו ברשות הרבים מטמא ר' יוחנן אפילו שלא במקום מציאתן וא"כ ה"ה נמי בדבר שאין בו דעת לישאל: **שאני** אומר אדם. הכא תלינן באדם טהור. וכן פרק כיסוי הדם גבי רוב תינוקות מטפחין לפי המפ' מטפחין בעיסה המיעוט שאין מטפחין תלינן שאדם טהור נתן לו הבצק וקשה דבפרק קמא דפסחים גבי קדרדום שאבד בבית אמרי' שאני אומר אדם טמא נכנס לשם ונטלו. וכן פ"ק דחולין גבי צלוחית שהניחה מגולה ומצאה מכוסה טמאה שאני אומר אדם טמא נכנס לשם וכיסה. ותירץ ר"ת דגבי כלים החמירו משום דגזרו אספק כלים הנמצאים ואחמור בספק כלים יותר מבספק אוכלין

כי פליגי חזקיה ור' יוחנן בקופה בדוקה מר סבר הא בדקה ומר סבר (א)אימור עם סילוק ידו נפל והא דומיא דאשה קתני ואשה בדוקה היא כיון דשכיחי בה דמים כשאינה בדוקה דמיא ואיבעית אימא כי מודו שמאי והלל בקופה שאינה מכוסה כי פליגי חזקיה ורבי יוחנן (ב)בקופה מכוסה מכוסה היכי נפל כגון שתשמישה ע"י כסוי והא דומיא דאשה קתני ואשה מכוסה היא כיון דשכיחי בה דמים כשאין מכוסה דמיא ואיבעית אימא כי מודו שמאי והלל בזוית קופה כי פליגי חזקיה ורבי יוחנן בזוית בית והא קופה קאמר (ג)ה"ק קופה שנשתמשו בה טהרות בזוית בית זו וטלטלוה בזוית אחרת ונמצא שרץ בזוית אחרת חזקיה סבר לא מחזקינן טומאה ממקום למקום (ד)ורבי יוחנן סבר (ה)מחזקינן ומי מחזקינן והתנן (ו)נגע באחד בלילה ואינו יודע אם חי אם מת ולמחר השכים ומצאו מת ר"מ מטהר וחכמים (ז)מטמאין שכל הטמאות כשעת מציאתן ותני עלה (ח)כשעת מציאתן ובמקום מציאתן וכי תימא הני מילי לשרוף אבל לתלות (ט)תלינן ומי תלינן והתנן (י)(יא)מחט שנמצאת מלאה חלודה או שבורה טהורה שכל הטמאות כשעת מציאתן ואמאי לימא האי מעיקרא מחט מעלייתא היא והשתא הוא דהעלה חלודה ועוד (יב)תנן (יג)מצא שרץ שרוף על גבי הזיתים וכן מטלית (יד)המהומהם טהור שכל הטמאות כשעת מציאתן וכי תימא כשעת מציאתן בין לקולא בין לחומרא ובמקום מציאתן אבל שלא במקום מציאתן משרף לא שרפינן מתלא תלינן (טו)והתנן (טז)כבר ע"ג הדף ומדף טמא מונח תחתיו אע"פ שאם נפלה א"א אלא א"כ נגעה טהורה שאני אומר אדם טהור נכנס לשם ונטלה עד שיאמר ברי לי שלא נכנס אדם שם וא"ר אלעזר (יז)לא נצרכה אלא למקום מדרון התם כדקתני טעמא שאני

וי"לדס"דכיון דמחמיר כלכך בטומאה לתלות אפי' ממקום למקום (יח) [ע"כ אינו טעם גמור דלדוקא בקדשים הוא ומשום חומרא] ג"כ במחט לא היה לו לטהר לגמרי משום שעת מליאתה אלא הוה ליה למימר השתא הוא דעלתה חלודה: **כבר** הנתונה על גבי דף. ולא"ת שאני בו דעת לישאל כדאמר בסמוך וי"ל דפריך אי בשום מקום אינו מחמירין ממקום למקום אפילו בקדשים לא היה לנו לעשות ספק ולתלות באדם טהור דיותר יש לתלות בנפילה: **שאני אומר אדם טהור.** ולא"ת דהכא תלינן באדם טהור ובפ"ק דחולין (דף ט:) גבי צלוחית שהניחה מכוסה ובא ומצאה מגולה תלינן באדם טמא וכן פ"ק דפסחים (דף י:) גבי קורדום ותירץ ר"ת דגבי כלים הנמצאין דווקא גזרינן טומאה משום דאית להו טהרה במקוה וליכא פסידא אבל באוכלין דליכא פסידא דלית להו טהרה במקוה לא החמירו אי נמי הכא מוכחא מילתא דאדם טהור הסירה בכוונה כדי שלא תפול על מדף טמא אבל בעלמא טמאין בין באוכלין בין בכלים דליכא למימר אדם בכוונה עשה לתקנתא:

(ט) **הכא** נמי נימא עורב אתא ושדא. אף על גב דאדם שנשתמש בקופה יש בו דעת לישאל מכל מקום פריך כיון דעל ידי תליית אדם טהור אין אתה חושבו ספק אף על גב שהנפילה גרמה יותר אם כן הרבה מצוי הוא שאדם טהור בא לשם הכא נמי נימא אתא עורב ושדא ולא הוי ספק: **לא** נצרכה אלא למקום מדרון. פירוש כשהמדף במקום מדרון דאפילו נפל הכבר על גבי מדף לא נשאר לשם אבל אם המדף בקרקע שוה פשיטא דטהור:

ואיבעית

אמרי' שאני אומר אדם טמא נכנס לשם ונטלו. וכן פ"ק דחולין גבי צלוחית שהניחה מגולה ומצאה מכוסה טמאה שאני אומר אדם טמא נכנס לשם וכיסה. ותירץ ר"ת דגבי כלים החמירו משום דגזרו אספק כלים הנמצאים ואחמור בספק כלים יותר מבספק אוכלין

(א) עירובין לה: טהרות פ"ה מ"ז, ג) טהרות פ"ג מ"ה, ג) שם פ"ט מ"ט [לקמן טו.], ד) נ"ל המהוהא מלשון מוהו ובהו ר"ל דבר שאין בו ממש מ"ט פכ"ד דכלים מפנה י"ז בשם מהר"ם ונעריך ערך מהה ל' פי' עוד בשם ר"ח בגד שנחבר מן האש ונשאר כקורי עכבים וע"ש מ"ט טהרות במפנה להכמ ולע דכן לקמן טו. אימא המהוהא], ה) שם [נ"ל והמגיל], ו) תוספתא דטהרות (דף תשנו פ"ל) פ"ד ה"ג, ז) [נ"ל המהוהא], ח) [מהוע דוחיס פרשה גן], ט) נ"ל רמיא, י) בריש מכילתין ד"ה מעל"ע, כ) נ"י כ"א, ל) דנוי זה שייך לע"ב,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לו שבורה על גבי. נ"ב ובמפנה ה' פ"ג דטהרות פי' הכרטעורה שאינה מכירה ואינה מונחת ע"ג טהרות וא"מ היא אם מחבר לטומאה ישנה: (ב) ד"ה טהורה מלטמא וכו' כאשר היא עתה נפלה וכו' מספקינן להו ממקום:

גליון הש"ם

גמ' ור"י סבר מחזקינן. עי' טהרות פ"ט מ"ט ומגלא בגג המעטן טהור. ולע"ע:

לעזי רש"י

רדוליר"א [ריידוליר"א]. חלודה.

מוסף רש"י

נגע באחד. בלדס אחד (ערובין לה:). **ר"מ מטהר.** דלמר אוקמיה אמחזקיה ואמגול מי היה (שם). **המהומהם.** בלויה ונלקנת (שם לגירסת: המהוהא).

תוס' הרא"ש

יהא שם שרץ במקום שמשתמש: **המדלה** עשרה דלאים. תימה דשבק מתני' ומייתי ברייתא דיש משנה כיוצא בה בפרק [ד' מ"ד] דמסכת טהרות הממלא עשרה דלאין ונמצא באחד מהן הוא טמא וכולן טהורין. וי"ל דהתם לא קתני בזה אחר זה ומיירי במדלה עשרה דליין בבת אחת וקמ"ל דלא חיישינן שמא נגעו שאר דלאין בשרץ ונטמאו משום דהוי ספק טומאה צפה על פני המים ואפ' ברשות היחיד טהור כדאיתא בסוטה ובנזיר ואהך מתני' לא שייך למימר ר' יוסי למילתיה א"נ בממלא ר' כלים מבור של יין דלא קתני התם מים. ולא קתני נמי המדלה כדקתני בברייתא ולא חיישינן שמא היה השרץ בכלי ראשון ולהך שנויא קשה למה נקט ר' דליים אפילו בדלי אחת הוה מצי לאשמועינן דלא חיישינן (ג) שמא היה השרץ בבור ונטמא היין(ד): **כי** פליגי חזקיה ור' יוחנן בקופה בדוקה. קשה אי ברשות הרבים מאי טעמא דרבי יוחנן דמטמא ואי ברשות היחיד מאי טעמא דחזקיה דמטהר הא תניא גבי נגע באחד בלילה דמודים חכמים בראוהו חי מבערב דטהור מפני שזה ספק רשות הרבים משמע הא רשות היחיד טמא וי"ל דהיינו טעמא דחזקיה דמטהר אפילו ברשות היחיד בקופה בדוקה משום דאיכא נמי למיתלי אם איתא דהוה שרץ מעיקרא הוה חזי ליה ומיהו טעם גמור לא הוי לטהר בשאינה בדוקה מהאי טעמא: **ואשה** מכוסה היא. פרש"י ולא נפיל דמים מעלמא וקשה דכ"ש דאמרינן מגופה אתא וי"ל דמכוסה היא שהמקור סתום ובית החיצון כמכוסה דמי שאין רגיל ליכנס בו דם מן המקור אם לא שתרגיש: **וחכמים** מטמאין שכל הטמאות בשעת מציאתן וא"ת מאי שנא מעת לעת שבנדה דלא אמרינן כל הטמאות בשעת

(ד) עי' בתוס' כאן סד"ה והתניא ג) ע"כ שייך לעמוד הקודם.

עין משפט נר מצוה

ט א ב ג ד מיי' פי"ז מהלכות שאר אבות הטומאה הלכה ב: י ה מיי' שם פי"ח הלכ' יד: יא ו מיי' שם פט"ו הלכה ו והלכה י:

יב ז מיי' שם פי"ז הלכ' ב: יג ח ט מיי' שם פט"ו הלכה י: יד י כ מיי' פט"ו שם הלכה ז:

תוס' הרא"ש (המשך)

מציאתן כמו שעתה נמצא הדם בבית החיצון גם קודם לכן היה בבית החיצון אם היתה בודקת עצמה ותטמא אפי' חולין ואפי' לשרוף כדמטמאינן הכא. וכי תימא משום דאשה בדוקה והוי כראוה חי חדא כיון דשכיחי בה דמים לאו בדוקה היא כדאמרינן לעיל בשמעתין. ועוד אפי' בראוהו חי מטמאינן ברשות היחיד לכל דבר. וצ"ל דהך דכל הטמאות כשעת מציאתן הוי כמו מעת לעת דדוקא לקדשים או לתרומה למאן דאית ליה וכן פלוגתא דחזקיה ור' יוחנן דמיירי' עלה הא דהלל ושמאי וכן המדלה עשרה [דליים מים] שצריך לאותן מים להדחת בשר קדשים או לבשל או ללוש מנחות וכמ"ד חולין שנעשו על טהרת הקדש כקדש דמו. וכי תימא אכתי תקשי מאי שנא הכא דשורפין ומעת לעת דוקא לתלות. וי"ל דמשום פריה ורביה לא רצו להחמיר לשרוף. וכן שמאי אע"ג דאית ליה כשעת מציאתן מדמקשה ליה הלל מקופה מטהר לגמרי במעת לעת משום בטול פריה ורביה וכ"מ והיכי מקילין לתלות היכא דאימ' למה לי טומאה מטעם שעת מציאתן והא שעת מציאתן דאורייתא הוא תדע דתולין בו בין להקל בין להחמיר י"ל דהא דאמר והא דאמרינן בשעת מציאתן אפי' להקל גבי מחט ושרץ שרוף לאו משום דשעת מציאתן דאורייתא אלא משום דמוקמינן הטהרות אחזקתן: **ותני** עלה בשעת מציאתן ובמקום מציאתן. תמיה לי מאי קא פריך שאני הכא דרגלים לדבר דכיון שלא מצאו במקומו שחי היה במקום שנגע בו וכא לזה לתרומה מאי פריך דלמא הכא מיירי בבכר של חולין וי"ל מ"מ דייק שפיר מדמטהרינן הכא אפי' במקום מדרון שהיה ראוי להחמיר ש"מ דבעלמא לא מחזקי טומאה ממקום למקום אפילו בקדשים וא"ת אכתי מאי קשיא ליה האי דמטהרי' הכא היינו משום שאין בו דעת לישאל כדמסקינן וי"ל דלכולהו לישני דאוקימנא פלוגתייהו בשאינה בדוקה מטמא ר' יוחנן אפי' ברשות הרבים תדע מדפריך (לנ"ב) מכל הטומאות בשעת מציאתן ותני עלה ובמקום מציאתן הא שלא במקום מציאתן לא. ומאי קושיא דלמא משום דאיירי ברשות הרבים כדקתני בתוספתא מוקי לה דוקא במקום מציאתן אלא ודאי אפילו ברשות הרבים מטמא ר' יוחנן אפילו שלא במקום מציאתן וא"כ ה"ה נמי בדבר שאין בו דעת לישאל: **שאני** אומר אדם. הכא תלינן באדם טהור. וכן פרק כיסוי הדם גבי רוב תינוקות מטפחין לפי המפ' מטפחין בעיסה המיעוט שאין מטפחין תלינן שאדם טהור נתן לו הבצק וקשה דבפרק קמא דפסחים גבי קדרדום שאבד בבית